

Plán prevence
sociálně
patologických jevů

Minimální
preventivní
program

Školní rok
2016/2017

Zpracovala:
Mgr. Lenka Habartová,
školní metodik prevence

Základní škola Čtverka, Uherský Brod je příspěvkovou organizací zřizovanou Zlínským krajem. Zabezpečuje vzdělání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami z Uherského Brodu a blízkého okolí.

Výuka v 1. - 5. ročníku ZŠ probíhá podle RVP ZŠ, výuka v 6. – 9. ročníku podle dosavadního ŠVP „Jsem, jaký jsem“ a výuka v 1. - 10. ročníku ZŠS je realizována podle ŠVP „Škola pro radost“. V současnosti vzděláváme **50 žáků**. Protože nemáme vlastní budovu, sídlíme v prostorách ZŠ Na Výsluní 2047 v Uherském Brodě, kde jsme v pronájmu. Škola je situována na okraji města, s dobrou dostupností školních autobusových linek i městské hromadné dopravy. Před budovou školy je i rozlehlé parkoviště pro rodiče žáků.

Vzhledem k platnosti nového školského zákona se snižuje počet zařazovaných dětí, a proto jsou třídní kolektivy složeny z žáků dvou i více ročníků, kteří se pod vedením zkušených pedagogů učí vzájemné toleranci a spolupráci. S ohledem na specifika různých postižení u žáků je nezbytný stálý dohled vyučujících.

MPP je zaměřen především **na předcházení** rizikových projevů v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, rasismus
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- e) spektrum poruch příjmu potravy
- f) negativní působení sekt
- g) sexuální rizikové chování

Řada preventivních prvků je včleněna do školního vzdělávacího programu naší školy. Své působení zaměřujeme nejen na žáky ZŠ, ale vhodně zvolenými postupy upozorňujeme i žáky ZŠS na všechna rizika, která je mohou v životě ohrozit.

Pro veřejnost - web: www.ssub.uh.cz

V případě, že se přes veškerá preventivní opatření vyskytne mezi žáky jakýkoliv sociálně patologický projev chování, budeme problémy řešit okamžitě ve spolupráci s rodiči, výchovným poradcem, Policií ČR, pracovníky HELP, lékařem - psychiatrem a psychologem, PPP, SPC, OSPOD.

Rizikovými místy pro výskyt nežádoucího chování u žáků jsou především šatny a WC. V budově školy jsou naši žáci pod soustavným dohledem pedagogů. Řešení případů negativních projevů chování žáků mimo areál školy není v kompetenci pracovníků školy.

V roce 2016 byla školnímu metodiku prevence udělena pamětní medaile za přínos k prevenci rizikového chování za školní rok 2014/2015.

ÚKOLY PREVENCE

1. Prohlubovat důvěru žáků v třídního učitele

- pomáhat při vytváření přátelské atmosféry ve třídě
- hovořit otevřeně a s důvěrou o problémech v třídních kolektivech i škole
- naslouchat problémům žáků a otevřeně s nimi hovořit
- zamezit všemi možnými způsoby šikaně, jejím náznakům i projevům
- vést děti k rozlišování dobra a zla, přátelství, lásky a zrady, svobody
- učit děti pravdomluvnosti a otevřenosti
- působit na posilování zdravého sebevědomí a sebehodnocení v kolektivu
- iniciovat nabídku vhodných třídních aktivit
- seznamovat žáky se zásadami a výhodami zdravého životního stylu
- využívat pochvalu jako motivaci pro zdravý vývoj dětské osobnosti
- podporovat spoluúčast žáků na úpravě nástěnek s využitím vhodných propagačních materiálů nebo vlastních návrhů
- umožnit dětem vyjádřit anonymní stížnosti nebo žádosti o pomoc v tíživé situaci = schránka důvěry
- v průběhu roku dotazníkovým šetřením v jednotlivých ročnících zmapovat rizikové formy chování žáků

2. Prohlubovat a zkvalitňovat spolupráci se zákonnými zástupci žáků

- dny otevřených dveří pro rodiče a veřejnost
- účast rodičů na školních akcích – besídky, akademie, soutěže, výlety, návštěva učilišť
- aktivní účast rodičů ve školské radě
- osobní konzultace rodičů s třídními učiteli, výchovným poradcem (PaedDr. Hana Jurásková) a školním metodikem prevence (LenkaHabartova@seznam.cz)
 - vyzvedávání láskyplného rodinného zázemí pro zdravý vývoj dítěte a vlastní příklad rodičů jako prevence nežádoucího jednání
 - podpora vzájemné komunikace mezi rodiči a dětmi
 - zájem o kamarády a trávení volného času
- návrhy preventivních opatření v případě zjištění patologického vývoje dítěte
- nabídka možností pomoci odborných pracovišť v regionu
- nabídka informačních letáků k rozpoznání rizikových projevů chování a způsobů řešení
- průběžné informace v žákovské knížce, na nástěnce, na web: www.ssub.uh.cz
- prostřednictvím třídních schůzek a na základě vzájemné důvěry seznamovat rodiče s aktuálními problémy, informacemi v oblasti mezilidských vztahů a protidrogové problematiky. Seznámit je s možnostmi kontaktních míst.

3. Systematicky vzdělávat pedagogické pracovníky v metodikách preventivní výchovy, v technikách preventivní práce s dětmi, metodách vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací

- vytvářet tým úzce spolupracujících pedagogů na MPP
- seznámit pedagogy s kompetencemi jednotlivých složek v oblasti rizik
- aktivně se účastnit akcí DVPP zaměřených na řešení patologických projevů chování žáků podle svého výběru a finančních a časových možností školy
- účast s dětmi na besedách, přednáškách, školení na různá témata, např.: drogy, šikana, nebezpečí na internetu, alkohol, kouření, týrané děti, aj
- využívat vhodné informační zdroje při sebevzdělávání (odborná a metodická literatura, odborné časopisy, školní DVD nosiče, prezentace)

DLOUHODOBÉ CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

- Udržování popř. zlepšování přátelské atmosféry ve třídách i celé škole.
- Důsledné trvání na dodržování pravidel školního řádu.
- Sledování novodobých projevů souvisejících s riziky kyberšikany a jejich řešení.
- Systematické vedení ke zdravému životnímu stylu, bezpečnosti a ochraně zdraví.
- Podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Rozvíjení schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Přípravovat žáky k zodpovědnosti za své chování a činy.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, přírodě.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
- Pomáhat žákům odhadnout své schopnosti a možnosti pro výkon budoucí pracovní činnosti.
- Uspokojováním základních, psychických a sociálních potřeb napomáhat úspěšnému vývoji žáků tak, aby v rámci svých možností dosáhli cílů základního vzdělávání.

KRÁTKODOBÉ CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

- Podporovat rozvoj zdravého sebevědomí dětské osobnosti.
- Zaměřit se na upevnování sebedůvěry ve vlastní schopnosti u žáků.
- Posilovat duševní odolnost vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům.
- Vést k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené věku dítěte.
- Pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily při stmelování třídních kolektivů včetně zapojení do týmové práce.
- Zdravý životní styl a denní režim - správná volba pro život ve společnosti.
- Desatero bezpečného internetu

AKTIVITA ŠKOLY V RÁMCI PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ

- důsledně dodržovat všechny body školního řádu
- udržovat kontakty s oddělením péče o dítě příslušného úřadu městské části a kurátorem pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti
- monitorovat rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech iniciovat setkání s rodiči
- využívat vybrané peer programy z nabídky SVP a na jejich příkladech informovat o možných problémech
- využívat nabídku programů a poznatků E – BEZPEČÍ a střediska HELP
- vést databázi spolupracovníků pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, SVP, PPP, zdravotnická zařízení, policie, orgány sociální péče a další zařízení)
- nabízet dětem možnost k aktivnímu využívání volného času v nízkoprahovém zařízení a v zájmových oblastech DDM Uh. Brod
- spolupracovat s pracovníky Centra pro rodinu v Uh. Brodě
- organizace besed s odborníky
- předprofesní příprava – besedy s pracovníky SOU, OU, návštěva učilišť a úřadu práce
- nabídka školních akcí jako pozitivní prvek při budování příjemného kamarádského klimata mezi spolužáky ve třídách i v rámci školy

Školní akce plánované v tomto školním roce

Seznámení žáků i rodičů se všemi body školního řádu

Poučení žáků o bezpečnosti v hodinách TV, VV, PV

Návštěvy kulturních představení

Akce Den bez aut – program na náměstí města

Brod expo 2016 – Dům kultury Uh. Brod

Plavecký výcvik pro všechny žáky školy v průběhu 1. pololetí - CPA Delfin Uh. Brod

Soutěže ve sběru elektro – odpadu

Aktivní třídění odpadu ve třídách i budově školy

Prezentace školy na veřejnosti: výstava žákovských výtvarných prací „Jsem, jaký jsem“

Dopravní výchova pro žáky 6. – 9. ročníku

Mikulášská nadílka organizovaná žáky 8. a 9. ročníku

Vánoční besídka s vystoupením pro rodiče

Karneval pro žáky celé školy

Tradice vítání jara – Neseme Morenu

Soutěže – Atletický čtyřboj žáků ZŠP a ZŠS pro žáky 6. - 9. Roční

Školní kolo atletického čtyřboje pro žáky 1. stupně ZŠ

Sportovní hry pro všechny žáky

Zazpívej, slavičku! – pro všechny žáky školy

Školní výlety

Den dětí

Besedy: volba povolání, zdravá výživa, ekologie, dospívání, Policie ČR, lékař

Návštěva Úřadu práce Uh. Hradiště – žáci 8. – 9. ročníku

Návštěva Městského úřadu a jeho odborů v rámci učiva OV – žáci 6. – 9. ročníku

Akademie žáků ZŠP a ZŠS

Den s Policií ČR – ukázky činnosti IZS

Exkurze - hasiči

Nabídka návštěvy DVÚ pro děti a mládež ve Sřílkách

Návštěvy Muzea J. A. Komenského – tradice a zvyky vánoční, velikonoční

Akce pořádané DDM Uh. Brod – Ekocentrum Chrpa

Den Země

Legování pro žáky 1. stupně ZŠ a žáky ZŠS

Pravidelná kontrola školní docházky

V letošním školním roce nově zařazujeme metodu pozitivního psychosociálního a fyziorehabilitačního působení na potřebné osoby, prostřednictvím speciálně vedeného a cvičeného psa nebo feny – canisterapie.

Všechny tyto aktivity přispívají k tomu, že se děti znají prakticky napříč všemi ročníky školy a nevytváří se živná půda pro rozvoj vzájemného negativního chování.

SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Program je zaměřen na všechny žáky 1. - 9. ročníku zařazené do ŠVP ZŠ a žáky 1. – 10. ročníku zařazené do ŠVP ZŠS „Škola pro radost“. Preventivní témata jsou nedílnou součástí ŠVP.

1. stupeň: 1. – 3. ročník (ZŠS 1. – 6. ročník)

V 1. – 3. ročníku zařazovat prevenci při všech vhodných příležitostech do výuky ve vzdělávacích předmětech Čtení, Řečová výchova, Prvouka, Tělesná výchova, Pracovní vyučování.

Základem práce je:

- rozvíjení myšlení a řeči – vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- umění říct NE
- osvojování základů slušného chování, dodržování školního řádu, osvojování vhodného chování k spolužákům, učitelům, neznámým lidem, vytváření dobrých vztahů v kolektivu, pomáhat svým spolužákům, respektovat jejich individuální zvláštnosti
- podle svých možností chránit své zdraví
- vytváření pozitivního vztahu k přírodě, zásady chování v přírodě, ochrana přírody
- režim dne, využití volného času, opatrnost a bezpečnost při hrách a ve volném čase
- bezpečná cesta do školy, adresa bydliště, chování při dopravní nehodě
- vhodná prevence patologických jevů, která pomáhá vytvářet u dětí pocit osobního bezpečí a upevňovat zásady zdravého životního stylu.

Prevence je vedena v třídním kolektivu průběžně třídní učitelkou, která činnost žáků motivuje pochvalou.

1. stupeň: 4. – 5. ročník

Témata prevence rizikového chování ve 4. – 5. ročníku jsou obsažena především ve vzdělávacích předmětech Český jazyk, Řečová výchova, Přírodověda, Vlastivěda, Tělesná výchova, Pracovní vyučování.

Základem práce je:

- schopnost vyjádřit vlastní názor, vyhledávání informací směřujících k řešení problémů
- vytváření pozitivních mezilidských vztahů, osvojování si pravidel slušného chování
- podpora při upevňování citového vztahu k místu a zemi, kde žijeme
- vytváření základních pracovních návyků
- dodržování zásad ochrany životního prostředí
- prevence zdraví - zdravá strava, pitný režim, režim dne, význam aktivního pohybu
- znalost důležitých telefonních čísel – první pomoc, policie, hasiči, tísňová linka
- rozpoznávání nevhodného jednání a chování vrstevníků a dospělých ve svém okolí (krádež, šikana, zneužívání, týrání) a znalost jeho postihu
- preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek, osobní bezpečí, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, vyhledání pomoci
- dodržování zásad ochrany společenských hodnot
- znalost základních práv dítěte a povinností žáků
- schopnost přiměřeně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Témata primární prevence budou průběžně plnit vyučující jednotlivých předmětů.

V průběhu roku využijeme nabídku programů prevence prezentovanou pracovníky akreditovaných pracovišť. Vše se bude odvíjet od ceny těchto programů.

2. stupeň: 6. – 9. (ZŠS 7. – 10.) ročník

Nosnými předměty v prevenci proti drogám a jiným patologickým jevům jsou Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Přírodopis a další předměty, které se zabývají různými dílčími otázkami týkajícími se drog, např. Chemie, Tělesná výchova a Český jazyk. Do učebních plánů jednotlivých ročníků jsou rozpracována témata – ochrana člověka za mimořádných situací, zdravotní výchova, výchova k volbě povolání. Výuka je doplněna o besedy a zážitkové programy vedené odborníky. Témata primární prevence jsou zaměřena na:

- respektování sebe sama i druhých – kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství, úcta ke stáří, pomoc zdravotně handicapovaným spoluobčanům
- respektování sebe sama i druhých – kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství, úcta ke stáří, pomoc zdravotně handicapovaným spoluobčanům
- základní pravidla společenského soužití, úcta k člověku, ochrana života, mravní hodnoty, rovnoprávnost, solidarita
- nebezpečí náboženských sekt
- člověk a volný čas, způsoby zdravé seberealizace, volnočasové aktivity
- vandalismus, záškoláctví, alkoholismus, agresivita, postih za nezákonné jednání a chování
- naše vlast, principy demokracie, spolurozhodování občanů v politickém životě
- zdravý životní styl - zásady správné výživy, poruchy příjmu potravy, respektování zdravotního stavu svých vrstevníků, odpovědnost za ochranu zdraví, prevence
- zdravé sebevědomí, pozitivní životní cíle, systém osobních hodnot, adaptace na změny

- cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, psychohygienu – předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- bezpečné chování v silničním provozu – dopravní výchova
- ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy, preventivní a lékařská péče, sexuální dospívání a reprodukční zdraví – antikoncepce, předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, základy péče o dítě
- způsoby bezpečného chování v kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích, schopnost vyhledat odbornou pomoc
- odmítnutí drogy a jiné škodliviny, zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla
- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, reklamní vlivy, brutalita a násilí v médiích
- nebezpečí rasismu a xenofobie, kultura a tradice ostatních národů, zájmy minoritních skupin, svoboda víry a náboženského vyznání
- podstata a fungování demokratické společnosti
- základní práva a povinnosti občanů, práva dítěte a jejich ochrana, týrané a zneužívané dítě, právo rodinné, poškozování lidských práv, diskriminace
- trestná činnost mládeže, druhy a postihy protiprávního jednání
- kvalifikace, rekvalifikace, pomoc v nouzi
- systém sociální a zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, pomáhající organizace (krizová centra))
- ochrana osob za mimořádných událostí - důležitá telefonní čísla, evakuace

Témata primární prevence budou průběžně plnit vyučující jednotlivých předmětů. V průběhu roku využijeme nabídku programů prevence prezentovanou pracovníky akreditovaných pracovišť. Vše se bude odvíjet od ceny těchto programů.

NABÍDKY ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ

Vzhledem k dojíždění žáků z blízkého i vzdáleného okolí v kombinaci s rozvrhem hodin v jednotlivých ročnících nabízí škola pouze individuální logopedickou péči pro žáky 1. – 5. ročníku.

Žákům a zákonným zástupcům žáků jsou formou letáků na informační nástěnce nabízeny akce, které pořádá DDM Uh. Brod, Dům kultury Uh. Brod, Slovácké divadlo v Uh. Hradišti, Městské divadlo Zlín, nízkoprahové centrum Uh. Brod – aktivní trávení volného času.

„Kdo si hraje, nezlobí!“ Škola zřídila pro své žáky, jejichž rodiče projeví zájem, školní družinu „Korálek“.

ZÁVĚR

Na základě důsledného dodržování pravidel školního řádu a jasných pravidel soužití v třídních kolektivech se snažíme vybavit děti schopností zvládat stresové situace, najít své místo ve společnosti svých vrstevníků a dokázat se pomocí zdravého životního stylu a vytvořeného režimu dne ubránit negativním vlivům současné společnosti. Prioritou školy je motivace žáků k dalšímu sebevzdělávání jako prostředku pro budoucí pracovní uplatnění.

Plnění daných úkolů a cílů a řešení vzniklých problémů se opírá o **Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT** (STRATEGIE, VYHLÁŠKY, ZÁKONY)

Vyhodnocení MPP

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v červnu roku 2017. Školní metodik prevence povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude na pedagogických radách seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky. Zákonní zástupci dětí si mohou výsledky plnění preventivního programu přečíst na webových stránkách školy.